

Vráťme lesk slovenskému poľnohospodárstvu

Takmer 2200 traktorov rozozvučalo celé Slovensko. Najväčší protest poľnohospodárov v histórii Slovenska, ktorý sa uskutočnil 22. februára, zacielen na nereálnu a ťažko realizovateľnú politiku Európskej komisie.

Vedenie Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory počas protestu odovzdalo oficiálne požiadavky Zastúpeniu EK na Slovensku.

Predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory v príhovore pre médiá uviedol, že základom je vrátiť lesk slovenskému poľnohospodárstvu, no v modernom duchu. Prekážky zo strany Európskej komisie kladené na európskych, teda aj slovenských producentov potravín, sú brzdou ďalšieho rozvoja odvetvia.

„Je to paradox a zároveň aj odkaz pre spotrebiteľa: my si pýtame robotu. Máme síce ľahšiu cestu – nerobiť zvieratá, nechať pôdu ľadom a prepustiť našich kolegov, no my si pýtame prácu – lebo chceme vyrábať viac slovenských potravín,“ uviedol Emil Macho.

Jedným z regiónov, kde na zlú situáciu v odvetví upozorňovalo najviac strojov, bola Galanta. Okolo 200 traktorov vyšlo do ulíc a zablokovalo celé mesto.

„Stretli sme sa s mimoriadne pozitívnym ohlasom verejnosti. Prišli sa na nás pozrieť školy, škôlky, rozdávali sme potraviny ako pozornosť pre našich spotrebiteľov. Verím, že náš odkaz bude vypočutý a že kompetentní budú naše požiadavky tlmočiť európskym úradníkom a politikom a presadzovať ich pri rokovaniach na najvyššej európskej úrovni,“ vyjadril sa v Galante predseda Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory v Galante Peter Horváth.

Aj protestmi na dvoch hraničných priechodoch Holíč - Hodonín a Trstená - Chyžné sme sa pridali k celoeurópskemu protestu poľnohospodárov. Na oboch hraniciach sa stretli výrobcovia potravín z Česka, Maďarska, Poľska a Slovenska. Blokádou priechodu a jasne sformulovanými požiadavkami na Európsku komisiu tlmočili názor poľnohospodárov zo strednej Európy, ktorých podporujú poľnohospodári v Chorvátsku, Bulharsku, Rumunsku vrátane dvoch pobaltských krajín - Litvy a Lotyšska.

Požiadavky európskych poľnohospodárov adresované Zastúpeniu EK na Slovensku s názvom Návrat do reality:

VÝZVA POĽNOHOSPODÁROV NA HLADANIE RIEŠENÍ NA RESET PODMIENOK SPP

V reakcii na udalosti posledných rokov, mesiacov a dní poľnohospodári, ktorí sa 22. 2. 2024 pridali k protestným jazdám, požadujú okamžité riešenie nahromadených problémov, ktoré už dávno prekročili únosnú mieru a znemožnili prácu v poľnohospodárstve politickými a administratívnymi zásahmi.

Skutočnosť, že dnes protestujú poľnohospodári v celej Európskej únii, je jasným dôkazom toho, že je nevyhnutné riešiť nové vymedzenie podmienok spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ. Prvoradou úlohou poľnohospodárstva musí zostať zabezpečenie potravinovej bezpečnosti, výroba kvalitných a bezpečných potravín pri zachovaní ekonomickej životaschopnosti poľnohospodárov, so súvisiacimi benefitmi, ako je život na vidieku, ochrana životného prostredia, kultúrnej krajiny a tradícií a prírodných zdrojov každej krajiny a EÚ ako celku.

Agrárne komory Českej republiky, Slovenska, Maďarska, Poľska, Litvy, Lotyšska a Bulharska, Chorvátska spolu s profesijnými organizáciami poľnohospodárov a družstiev v Rumunsku, sa preto na spoločnom stretnutí 12. a 13. februára 2024 dohodli, že budú koordinovať svoje kroky a predkladať požiadavky predovšetkým Európskej komisii.

1. ODMIETAME AKÉKOL'VEK POVINNÉ OBMEDZENIE VEĽKOSTI POĽNOHOSPODÁRSKEJ VÝROBY

POUKAZUJEME na skutočnosť, že zachovanie poľnohospodárskej výroby je už uvedené v Zmluve o fungovaní Európskej únie: vykonávanie článkov 39 - 44 a 173

VYZÝVAME na zrušenie všetkých právnych predpisov, ktoré akýmkoľvek spôsobom znevýhodňujú európskych poľnohospodárov oproti poľnohospodárom tretích krajín pri pestovaní poľných plodín, chove zvierat alebo obmedzujú ľudskú činnosť v krajine.

ŽIADAME ochranu našich vlastných poľnohospodárov, ochranu našej vlastnej produkcie potravín a ochranu našich vlastných vidieckych hodnôt a tradícií. Musíme zabrániť dovozu komodít a potravín z krajín, ktoré tieto normy nedodržiavajú, čím ohrozujú nielen európskych poľnohospodárov a spotrebiteľov, ale aj globálnu klímu. Podporujeme zavedenie zrkadlových doložiek na posilnenie ochrany európskeho trhu a výrobcov.

Naliehavo žiadame, aby Európska komisia zaviedla povinnosť vykonať analýzu vplyvu na poľnohospodárov a ich výrobné náklady vždy, keď sa zavádzajú významné zmeny a nové podmienky, ako sú zmeny spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), implementácia zelenej dohody (vrátane aspektov, ktoré nie sú súčasťou SPP) alebo príprava iných (aj čiastkových) stratégií a vízií, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú poľnohospodárske činnosti. Kým sa neprehodnotí súčasný rámec povinností, právnych predpisov, pravidiel alebo nariadení, nebudú sa zavádzať žiadne nové opatrenia.

Rovnaký postup bude EK vyžadovať od jednotlivých členských štátov pri predkladaní strategických plánov a ich zmien na schválenie. V nadväznosti na to sa stanoví limit nákladov, ktoré budú znášať poľnohospodári, a ich kompenzácia.

2. ŽIADAME ZRUŠENIE ALEBO ZÁSADNÚ ÚPRAVU DOHODY O BEZCOLNOM OBCHODE MEDZI EÚ A UKRAJINOU

Na ukrajinskú produkciu sa musí počas trvania vojnového konfliktu uložiť dovozná daň vo forme vratnej zálohy, ktorá sa vráti obchodníkom, keď sa tovar prepraví mimo európskych trhov. Ak poľnohospodárska produkcia bude určená pre trh EÚ a zostane v EÚ, požadujeme tieto do EÚ dovážané produkty zatažiť clom a zároveň príp. kvótami pričom clo s výnimkou administratívnych nákladov pôjde do rozpočtu EÚ. Takto získané prostriedky sa použijú na posilnenie financovania spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ alebo sa použijú na humanitárnu a vojnovú pomoc Ukrajine.

POLITICKÉ ROZHODNUTIA EÚ, súčasný bezcolný dovoz ukrajinských komodít na vlastný trh, bez rešpektovania rozdielnych podmienok výroby v EÚ a na Ukrajine, viedol k jeho kolapsu, absencii rovnakých podmienok a vedie k nekalej konkurencii. V záujme podpory vývozu európskej a ukrajinskej produkcie mimo trhu EÚ je potrebné okamžite zaviesť dotácie na dopravné náklady cez EÚ.

VYZÝVAME Európsku komisiu, aby zmenila súčasné nastavenie obchodnej spolupráce s Ukrajinou a pripravila návrh na zmenu v súlade s uvedenými návrhmi a prioritnou ochranou vlastných poľnohospodárov.

ŽIADAME, aby sa prebytky a nepoužiteľné komodity odčerpávali spracovaním na biopalivá, čo by prispelo k zníženiu závislosti EÚ od dovozu fosílnych palív z Ruskej federácie a k čiastočnému vyrovnaní ponuky a dopytu na trhu.

3. ZJEDNODUŠENIE A ZNÍŽENIE BYROKRATICKÝCH POŽIADAVIEK KLADENÝCH NA POĽNOHOSPODÁROV

ŽIADAME úpravu metodiky AMS (najmä aspektu zabezpečenia kvality) tak, aby sa počet kontrol vykonávaných u poľnohospodárov znížil aspoň na úroveň pred jej zavedením. Zníženie počtu kontrol sa vôbec nesplnilo, naopak, došlo k ich niekoľkonásobnému zvýšeniu. Zníženie počtu fyzických kontrol môže poľnohospodárom a kontrolným orgánom priniesť aj značné úspory nákladov a moderné technológie môžu ponúknuť konzistentnejšie a spoľahlivejšie údaje a zachovať vysoký štandard kvality aj bez fyzických kontrol. Okrem toho zníženie počtu kontrol môže urýchliť finančné toky pre poľnohospodárov, ktorým už v minulom roku chýbali prevádzkové finančné prostriedky.

ŽIADAME trvalé zrušenie GAEC 6, 7 a 8. Tento krok poskytne poľnohospodárom väčšiu flexibilitu v ich poľnohospodárskej činnosti, čo je obzvlášť dôležité v zložitej hospodárskej a geopolitickej situácii v Európe. Striktnú požiadavku na obmedzenie ich činnosti považujeme za kontroverznú vzhľadom na dodatočné náklady na neproduktívne plochy (daň z nehnuteľnosti/nájomné, výdavky na údržbu bez ekonomickej návratnosti). Odstránenie tejto normy povedie k väčšej flexibilitě činností v reakcii na hospodárske tlaky.

VYZÝVAME na úpravu ekoschém, ktoré sú vnímané ako príliš zložité a odtrhnuté od reality moderného poľnohospodárstva. Ekoschémy by mali oveľa viac reagovať na osvedčené postupy, ako je napríklad presné poľnohospodárstvo v rastlinnej aj živočíšnej výrobe.